

Štovski ŽELEZAR

LETO XXVII

1990

JANUAR

ŠT. 1

GLASILO DELAVCEV ŽELEZARNE ŠTORE

Srečanje upokojencev Železarne

V prednovoletnih dneh je bilo v Domu železarjev že tradicionalno srečanje upokojenih sodelavk in sodelavcev, ki so se v letu 1989 upokojili. Skupaj je bilo upokojenih 78 naših sodelavcev in večina se je srečanja udeležila.

Navzoče so pozdravili predstavniki železarne. Tako je najprej v imenu vodstva ŽS spregovoril tov. Tratnik in zaželel udeležencem zdravja in sreče v novem letu. Čestitkam se je pridružil tudi predstavnik sindikata, tov. Motoh, v krajšem govoru.

Po svečanem kosilu so udeleženci prejeli plakete, priznanja in denarni prispevek. Srečanje se je nadaljevalo v prijetnem in prijateljskem pomenkovanju.

Z nekaterimi udeleženci sem se zapletla v pogovor o tem, kako preživljajo prvo obdobje upokojitve.

Tov. Franc Cimerman se je invalidsko upokojil julija 1989 po 28 letih in 9 mesecih delovne dobe. Rad je odšel v pokoj zaradi slabšega zdravja. Prosti čas izkorišča za ribarjenje, kjer najde svoje veliko zadovoljstvo.

Tov. Jože Petelinšek je invalidsko upokojen kot strugar iz MO po 34 letih in pol delovne dobe. V pokoji je od januarja. Kaj večjega ne more početi, saj mu to zdravje ne dopušča, rad pa za hobi splete kakšen koš. V pokoji se sicer kar dobro počuti.

Tov. Rezka Planko. Njen glas smo velikokrat slišali predvsem tisti, ki več telefoniramo. V telefonski centrali je dočakala upokojitev po 37 letih dela v železarni. Redno se je upokojila konec junija 1989.

Njeni občutki ob upokojitvi so dvojni. Glede dela pravi, da si človek po toliko letih dela zaželi nekaj miru; finančna plat pa je slabša stran. V prostem času najde zadovoljstvo v šivanju gobelinov, tako da ji ni nikoli dolgčas.

Tov. Štefka Klavžar je upokojena od septembra. V železarni je delala 25 let. Ob upokojitvi ji je bilo malo težko, vendar je bila v to primorana zaradi zdravstvenih razlogov.

Poleg vsakodnevnih hišnih opravil, ki jih pač nobeni gospodinji nikoli ne zmanjka, rada tudi ona seže po ročnih delih in kaj ustvari v svoje zadovoljstvo.

Sedaj, kot pravi, živi bolj umirjeno.

Tudi tokrat se je ob organizaciji srečanja pokazalo, da je ta oblika pozornosti do bivših delavcev železarne zelo primerna in v zadovoljstvo upokojencev in podjetja.

Drage upokojenke in upokojenci, želim vam v imenu vašega bivšega kolektiva Železarne Štore, da se na podobnih srečanjih vidimo čim večkrat in v čim večjem številu. Ostanite čim bolj zdravi in čili še vrsto let in naj vam bodo dnevi v pokoji prijetni in srečni. Ana T.

Rezka Planko in Štefka Klavžar z Anico Đurđević, Branko Ramšak in Ljudmilo Kompolšek

NEUSPEŠNA ZDRUŽITEV

Ob koncu preteklega leta je postalo dokončno jasno, da Železarne Ravne ne bo več sestavni del poslovnega sistema Slovenskih železarn. Ob tem je prišla do izraza vsa zmešnjava sedanjega gospodarskega položaja.

V gospodarskem življenju ne velja več princip demokratičnega centralizma oz. možnost, da se s predvsem političnimi sredstvi lahko izsili takšna ali drugačna organiziranost gospodarstva. Pred leti bi verjetno še lahko s sklepom CK ali kje drugje hitro rešili ta problem.

Na drugi strani pa prav v tem primeru vidimo, da je v ekonomiji ostalo še veliko prvin realsocialistične in dogovorne ekonomije. Govoriti o tem, da se v nekem gospodarskem subjektu v okviru gospodarske asociacije godi krivica in da

je izkoriščan, pomeni v tržnem gospodarstvu lastno nesposobnost, da bi si izborili boljšo pozicijo. Nepriznavanje v naših razmerah enega osnovnih principov svetovnega železarstva, ki teži k združevanju in specializaciji, pa priča o tem, da smo še daleč od tega, da bi bil glavni generator dogajanj med posameznimi gospodarskimi subjekti profit. Kako lahko pri nas večji profit ustvarja razdrobljena metalurgija in ima boljšo pozicijo na trgu? Verjetno zato, ker trg ne funkcionira in tako znese račun tudi tistemu, ki dela v nasprotju s svetovnimi trendi. Težko si predstavljamo, da bi nekdo zavestno težil k slabši poziciji na trgu in nižjemu profitu. O odgovornosti za ta očiten neuspeh slovenskega železarstva pa morda kdaj drugič.

Urednik

Prejemniki državnih odlikovanj in priznanj

Na zadnji seji delavskega sveta v letu 1989, je bila 27. decembra 1989, je bilo podeljenih 5 državnih odlikovanj posameznikom za posebne zasluge, ki jih dosežejo v gospodarstvu in za napredek države v drugih družbenih dejavnostih in 3 priznanja za dosežke pri uresničevanju samoupravljanja in delegatskega sistema.

Državna odlikovanja so sprejeli:

Tov. SENČIČ SREČKO, direktor podjetja, je sprejel Red dela z zlatim vencem. Red dela s srebrnim

vencem pa so prejeli naslednji tovariši: JURIJ ŠUMEJ, raziskovalec na področju proizvodnje lahkih ulitkov, IVAN VENGUST iz modelne mizarne, JOŽE ŠKOBERNE, liverski specialist in ENVER BAJRAMOVIČ, organizator sistemov označevanja.

Priznanja za dosežke pri uresničevanju samoupravljanja in delegatskega sistema pa so sprejeli: MARTIN MLAKAR iz Energetike, JURIJ KLEPIČ iz Livarne valjev in STANISLAV ČRETNIK iz strojne vzdrževanja.

Dva od nagrajencev posebej predstavljamo:

ENVER BAJRAMOVIČ

V Železarni se je zaposlil na AOP leta 1974, kot izurjen strokovnjak na računalništvu. Temu je bil zvest kar 28 let. Prvič se je srečal z računalnikom leta 1960, ko je Cinkarna pričela z obdelavo pri Organizatorju v Ljubljani.

Tov. Bajramovič se je sedaj poslovil od računalnikov, saj dela kot organizator sistemov označevanja.

Ali je to vaše prvo odlikovanje, ki ste ga sprejeli?

Državno odlikovanje sem sedaj sprejel prvič. Dobil pa sem kar nekaj vidnejših priznanj na področju

(Nadaljevanje na 2. strani)

Prejemniki odlikovanj in priznanj

(Nadaljevanje s 1. strani)

športa, s katerim sem se ukvarjal pred leti. Pri Neptunu, sem kot plavalec dosegel nekaj dobrih rezultatov, ukvarjal pa sem se tudi s skakanjem na smučeh, ko je bila skakalnica v Šentjurju. Tudi planinstvo je bil moj hobi. 8 let sem bil član upravnega odbora planinskega društva Celje in gospodar Kocbekovega doma na Korošici.

In danes?

Nekoliko sem še vedno aktiven. Sem v svetu potrošnikov v KS Store in predsednik izvršnega odbora sveta potrošnikov občine Celje.

Kaj vam pomeni državno odlikovanje Red dela s srebrnim vencem?

Ob tem moralnem priznanju sem ugotovil, da je bilo moje prizadevanje in delo opazno in cenjeno. Seveda pa moram poudariti, da na področju računalništva delo posameznika ne pomeni veliko in bi težko dosegal takšne rezultate brez sodelavcev.

Kaj vas je v teh letih motilo pri delu?

Nekateri hitro rešljivi predlogi so se predolgo reševali, nekako je bilo za to premalo posluha.

In veselejša plat?

Ob sanaciji Tovarne traktorjev smo pripravili ogromno obdelav, ki bi bile uporabne tudi še danes, vendar smo jih prekinili, kar je škoda. Uspeh je bil tudi ob začetku računalniških obdelav gospodarskega načrta in obračuna dejanskih stroškov.

Ali ste svoje bogate izkušnje in znanja na računalniških prenašalci na mlajše sodelavce?

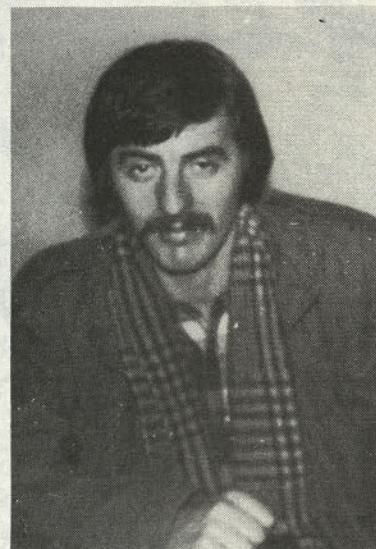
Kolikor sem uspel. Ob tem bi lahko rekel, da na mlade sodelavce vsevečkrat pozabljam. Vedno me je motilo, da ob sprejemu mladih, manj izkušenih sodelavcev nismo naredili dovolj. Preveč so prepuščeni sami sebi. Uvedba v delo je zelo pomembna, saj se to v kasnejših letih obrestuje.

Ali se res? Gotovo se, predvsem v tistih sredinah, kjer na to niso pozabili.

Tov. Bajramović Enver, prejmite naše iskrene čestitke k vašemu visokemu odlikovanju.

Enver Bajramović

Stanislav Čretnik

STANISLAV ČRETNIK

V strojnem vzdrževanju je zaposlen 13 let kot izkušen strojni ključavničar. Je predsednik IO osnovne organizacije sindikata vzdrževanja, sicer pa že dolgoletni sindikalni delavec. Za svoje delo na tem področju in na posročju samoupravnega in delegatskega udejstvovanja je sprejel tudi priznanje Železarne Store.

Tov. Čretnik je kot dolgoletni sindikalni delavec, torej tudi z bogatimi izkušnjami, največ spregovoril prav o problemih s tega področja. »Osnova za nadaljnje dobro delo sindikata bo dobro izdelan program, nova organiziranost s pridobitvijo profesionalnega predsednika sindikata na nivoju DO pa bo omogočila še boljše povezovanje in doslednejše izvrševanje z danih nalog. Zaveda se težav, ki v teh težkih gospodarskih razmerah vse bolj nastajajo, vendar pa jim bo v ospredju v prvi vrsti skrb za de-

lavčev socialni položaj. Upa v boljše delo nekaterih strokovnih služb, katerih narava dela terja tesno povezovanje in skupno izvrševanje akcij. Glede osebnih dohodkov meni, da bo nagrajevanje pravičnejše po uveljavljanju novega že sprejetega pravilnika o osebnih dohodkih, seveda pa se zavedam, da bodo zato morali biti dani pogoji, predvsem boljši ekonomski rezultat podjetja.«

Tov. Čretnik je vsa leta delavec v vzdrževanju, zato je to delovno sredino, ki jo tudi sindikalno zastopa in dobro pozna razmere, še posebej izpostavil. Meni, da so vrzdrževalci preslabo nagrajeni za svoje delo, gledano na zastarelo tehnologijo. Ob njihovem delu je potrebno veliko iznadljivosti in inprovizacij in zato tudi dodanih naporov.

»Sindikat se bo glede osebnih dohodkov s posebnimi prizadeva-

nji in pozornostjo angažiral spremljati položaj delavcev z najnižjimi osebnimi dohodki in vztrajal na doslednem izvajanju sindikalne liste.«

Vrniva se k vašemu priznanju. Ste ga bili veseli?

Odkrito povedano, nisem ga pričakoval, tudi nisem pričakoval, da me boste povabili v uredništvo. Seveda sem ga vesel, predvsem zato, ker sem bil predlagan od svoje delovne sredine, ki mi pri mojem delu pomaga in sodeluje. Želim si, da bi bilo tudi v bodoče tako, saj potem tudi prizadevanja in dobro delo morajo dati pozitiven rezultat.

Tov. Čretnik k vašemu priznanju prejmite iskrene čestitke, pri nadaljnjem, predvsem sindikalnem delu, pa čimveč uspeha.

Ana T.

Slovenske železarne za ekologijo v letu 1990

Pod takšnim naslovom lahko za beležimo delovni sestanek sozdovske komisije za ekologijo, ki se je zbrala v Domu železarjev na Teharjih. Te so se udeležili predstavniki za ekologijo vseh treh železarn, Metalurškega inštituta in Verige iz Lesc.

Osrednja vsebina razgovora in dogovorov je bilo sprejetje raziskovalnih nalog iz področja ekologije za naslednje leto, določitev vsebine in nosilcev posameznih nalog.

Sejo je vodil predsednik komisije tov. Kerk iz Železarne Ravne. Vsi prisotni so v veliki meri strokovno predstavili svoje težave in dosežke s področja ekoloških prizadevanj. Skupna ocena predstavnikov vseh udeležencev je bila, da se na področju ekologije zavzemamo in uspešno ukrepamo v borbi za lepše in čistejše okolje in ozračje.

Skupna ugotovitev je potrjevala dejstvo, da smo v slovenskih žele-

zarnah že veliko uspeli pri naporih za ekološke dosežke, da pa je seveda to proces, ki se ne zaključi od danes do jutri.

Člani komisije so po razpravah o posameznih predloženih raziskovalnih nalogah sklenili, da dajo v potrditev in financiranje odboru SŽ za znanstveno in raziskovalno delo naslednje naloge z nosilci:

1. MOŽNOST ENERGETSKE IZRABE OLJNIH GOŠČ IN EMULZIJ

Nosilec naloge je FTN – dr. Franc Pavlin. Pripravi se delno poročilo o stanju te naloge, ki je bila potrjena že za leto 1989, ni pa se končala zaradi tehničnih problemov. V vseh treh železarnah in pri predelovalcih naj se pripravijo vzorci oljnih gošč in emulzij, da bi lahko enotno analizirali sestav in na osnovi analize ugotovil ustrezen postopek čiščenja.

2. IZVORI ONESNAŽEVANJA V VALJARNAH SŽ IN MOŽNE REŠITVE

V razpravi je bilo ugotovljeno, da ima vsaka valjarna svoje specifične probleme, katerih rešitve so že delno realizirane, vendar z različnimi pristopi. Največ rešitev je na področju tehnološke vode, ki je v vseh železarnah izvedena v zaprtih reciklažnih tokokrogih, v katere so vključene vodočistilne naprave in usedalniki.

Ker pogojuje naslov naloge ugotovitev vseh virov onesnaževanja v valjarnah, je najprej potrebno izdelati kataster onesnaževalcev. Ker se komisija ni mogla sporazumeti, kdo bo nosilec naloge, bo ta določen naknadno. Naloga nosilca raziskovalne naloge bo najprej koordinacija dela pri izdelavi katastra. Nalogo bo možno točneje definirati šele, ko bodo zbrani vsi problemi, vezani na onesnaževanje okolja v valjarnah. Naloga naj bo sestavljena iz treh delov, to je za vsako železarno posebej. Nosilec naloge bo moral določiti metode reševanja ugotovljenih problemov.

3. MOŽNOST UPORABE OKSIDNIH PRAHOV IZ EOP. Nosilec

naloge je Metalurški inštitut – tov. Gojko Todorovič.

4. VPLIV MODERNIZACIJE JEKLARNE V ŽELEZARNI JESENICE NA EKOLOŠKE RAZMERE V JESENŠKI DOLINI – III. del. Nosilec naloge je Metalurški inštitut – tov. Andreja Osojnik. Naloga se nadaljuje.

5. UPORABA OBRUSOV PRI PROIZVODNJI JEKLA V SŽ. Nosilec naloge je Metalurški inštitut – tov. Gojko Todorovič.

6. RAZISKOVALNA NALOGA »UPORABA ŠKAJE« SE PRENESE V SKLOP DRUGE NALOGE.

7. KVALITATIVNI KATASTER ONESNAŽEVALCEV OKOLJA V DELOVNIH ORGANIZACIJAH SŽ.

To je večletna naloga, ker je kompleksna in zajema onesnaževanje zraka, vode, okolja, hrup, vplive na makro in mikro klimo, ravnanje z odpadki in posebnimi odpadki itd. Prvi del naloge bo predvsem operativen, ker je potrebno najprej izvesti celoten popis in kataster vseh virov onesnaževanja. Ti katastri so v DO že del-

(Nadaljevanje na 3. strani)

VALJARNA I V LETU 1989

Valjarji smo se v letošnjem letu pod težo tržnih razmer in prisotne dekonjunktne (zlasti v drugi polovici leta) srečevali s precejšnjimi težavami.

Te so v marsičem vplivale tudi na naš način dela in razmišljanja, kar je bilo do včeraj nemogoče, postaja danes edina alternativa oziroma povsem mogoče ukrepanja.

Časi so pač takšni, da nam z ničemer ni več, in tudi v bodoče ne bo, prizanešeno, v kolikor se tem spremembam in vsakdanjim izzivom ne bomo maksimalno prilagodili. Seveda na našo prilagodljivost, poleg subjektivnih, v današnjem času usodno vplivajo tudi objektivne tehnološke možnosti in splošne gospodarske razmere.

Vendarle smo, vsaj kar se tiče naše ocene v letu 1989, ob maksimalnem prizadevanju zaposlenih in optimalnem koriščenju proizvodnih kapacitet in agregata, zadovoljivo zadostili tržnim zahtevam

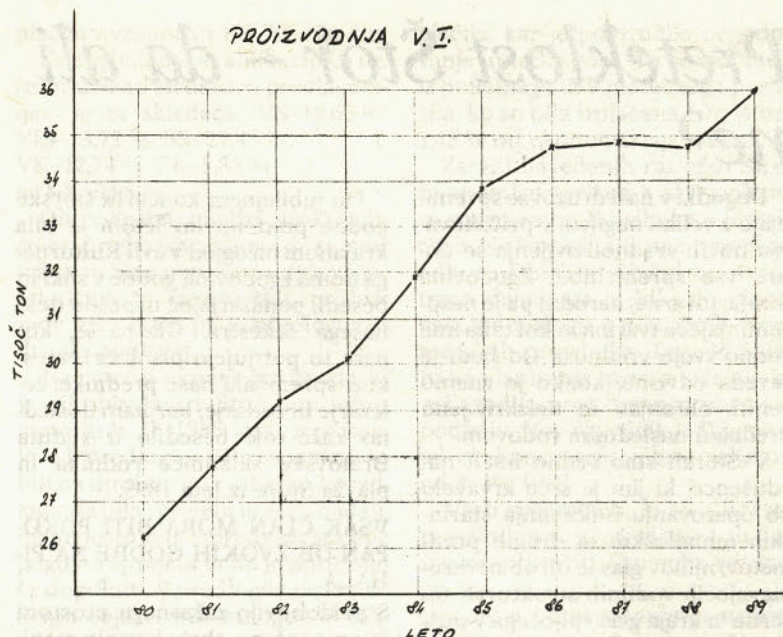
domaćih in tujih kupcev. V letošnjem letu smo v Valjarni I v bistvu izpolnili obvezo z ozirom na posodobitve in vlaganja v srednjeročnem obdobju 1980–1985.

Ta obveza je bila v zagotovitvi bolj humanih delovnih pogojev na najbolj zahtevnih delovnih mestih in agregatih, zmanjšanju števila zaposlenih, v nekaterih kvalitativnih zamikih, ter da pri najbolj optimalnem in nespremenjenem asortimentu zagotovimo količinsko proizvodnjo med 34.000 – 36.000 ton na leto.

Iz priložene tabele je razvidno dejansko doseganje teh rezultatov, ki se popolnoma pokrivajo s predvidevanji srednjeročnega plana.

V letu 1989 bomo s proizvodnjo blizu 36.000 ton dosegli proizvodnjo, ki je najvišja v bogatem zgodovinskem razvoju tega obrata, TOZD, organizacijske enote.

Ob tem nedvomno pomembnem delovnem uspehu, ki smo ga

valjarji kljub kriznim časom celo skromno proslavili, pa se zavedamo, da smo na meji svojih zmogljivosti.

Ta meja gotovo ne pomeni, da valjarna I. glede na trenutno tržne danosti še neizkoriščenih inovativnih in drugih možnosti nima nobene, vsaj kratkoročne, perspektive. Vendar pa ne moremo mimo tujih praktično in znanstveno potrjenih izkušenj, ki okrog prelomnih točk v poslovanju podjetja ugotavljajo sledeče:

Citiramo iz članka RR – premišljeno po S-krivulji.

Začetek citata:

Če si na meji, ni mogoče napredovati, ne glede na to, koliko se trudiš. S približevanjem mejam se stroški napredovanja dramatično povečujejo. Zato je poznavanje meja za podjetje bistvenega pomena, če želi ujeti spremembo ali pa vsaj ustaviti odtekanje denarja v nekaj, česar ni mogoče izboljšati. Problem večine podjetij je ta, da ni-

koli ne spoznajo, kje so njihove meje, saj ne iščejo sistematično edinega žarka v našem neurju, ki bi jim povedal, do kod lahko popboljšujejo izdelke in postopke. Vse tiste, ki meja in S-krivulje ne razumejo, sprememba preseneti oziroma jih ujame nepripravljene.

Konec citata.

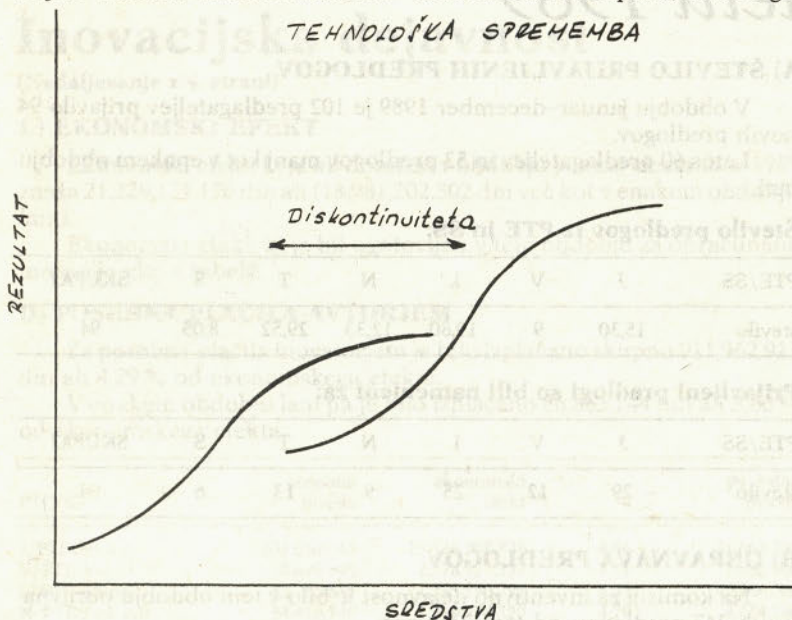
V Štorah (čeprav pozno, pa vendarle) z dograditvijo RDO in polnim zagonom v leto 1990 sledimo tehnologiji in razvoju valjarstva, vendar zaradi fazne izgradnje samo na najtežjem delu proizvodnega programa.

Šele z dograditvijo preostalih faz bo z novo tehnologijo pokrit cel spekter proizvodnih programov.

In kakšne možnosti ostajajo Valjarni I?

Iz obdobja kontinuiranega dvigovanja skupne proizvodnje se je naša proizvodnja ustavila na področju diskontinuitete.

(Nadaljevanje na 4. strani)

Slovenske železarnе za ekologijo v letu 1990

(Nadaljevanje z 2. strani)

no izvedeni in se še dopolnjujejo. Že sedaj je potrebna evidenca po zahtevah nekaterih predpisov in zakonov, je pa potrebno poenotiti metodologijo. Drugi del naloge, ki bo sledil prvemu, bo imel raziskovalni značaj, ker je potrebno raziskati dejansko škodljivost odpadnih snovi in plinov oziroma virov, posebno tistih, katerih stopnja škodljivosti še ni raziskana. Nosilec naloge je FNT – dr. Franc Pavlin.

V sklop te naloge se prenese tudi naloga »Reševanje problemov prekoračitev emisij v času inflacije in degazacije.«

Naloga z naslovom »Raziskave uporabe in neškodljivo uničevanje odpadnih gošč in emulzij« se prenese v prvo raziskovalno nalogo.

Komisija je sklenila, da se prijavi v potrditev in financiranje 6 raziskovalnih nalog.

Člani komisije so obravnavali tudi ekološko problematiko livarskih peskov. Seznanili so se, da je v okviru gospodarske zbornice Slovenije definirana raziskovalna naloga »Odpadni livarski peski slovenskih livarn«.

Sklican bo sestanek vseh predstavnikov livarn v Sloveniji, da se dogovorijo o skupnem financiranju te raziskovalne naloge. Gre za definiranje livarskih peskov, njihovih komponent in ostalih materialov, ki jih uporabljajo livarne v svojih tehnoloških postopkih, ugotovitev škodljivosti in na koncu uporabo odpadnih peskov za gradbene namene, ceste ipd. Izdelati je potrebno pilotno napravo za čiščenje, nevtralizacijo in pripravo peskov do stopnje neškodljivih frakcij za uporabo v gradbeništvu. Komisija je to raziskovalno nalogo evidentirala kot ekološko.

Ob obravnavi varstva okolja v Železarni Štore se je komisija seznanila z naslednjim:

V Železarni Štore imamo že leta vgrajen v sistem razvoja železarnе tudi reševanje ekološke problematike. Zbrani so vsi podatki, tako da to problematiko dobro poznamo in obvladamo. Izdelani so programi za reševanje ekoloških problemov z določenimi nosilci, ukrepi, plani financiranja in roki za sanacijo posameznih problemov. Programe v Železarni Štore izvajamo, seveda pa vseh problemov naenkrat ni možno reševati, ker je to stvar časa, znanja, finančnih sredstev in sprememb tehnologij, odvisno pa je tudi od drugih dejavnikov. Skupaj s strokovnjaki se je potrebno dogovoriti, predvsem pa tudi s predstavniki javnosti, kdaj in kdo naj kaj opravi, in to brez negativne polemike v javnosti, ki bazira na nestrokovnih in često čustvenih osnovah. Takšna negativna polemika po mnenju vseh razpravljalcev v komisiji jemlje čas, denar in predvsem živce ljudi v železarni,

namesto da se popolnoma posvečamo problemom razvoja in v okviru tega tudi reševanju ekoloških problemov. Probleme na ekološkem področju je potrebno strokovno razčistiti (in to pred javnostjo), ter onemogočiti polemiko na nivoju podtikanja, diskvalifikacij, očitkov dvojne morale in podobno.

Vsi prisotni so bili mnenja, da samo tak pristop omogoča optimalno in hitro reševanje ekoloških problemov v vseh okoljih Slovenskih železarn.

Ob tem omenjamo, da smo z dejstvi želeli informirati tudi Društvo za varstvo okolja iz Celja, zato smo predstavnika na sejo vabili, vendar se je žal ni nihče udeležil.

Ob zaključku se je bila komisija mnenja, da se zaradi predstavitev Slovenskih železarn javnosti tudi letos udeležimo ekološke razstave, ki bo v maju 1990 v Ljubljani pod naslovom »Tehnika za okolje ENV 90«.

Ana T.

Preteklost Štor – da ali ne?

Dogodki v naši družbi se spreminjajo z veliko naglico, v pričakovanju novih vrednot življenja so dobre vse spremembe. Zgodovina (kraja, tovarne, naroda) pa je nesporeminjajoča stvarina in kot taka ima vedno svojo vrednost. Od ljudi je seveda odvisno, koliko jo znamo ceniti, ohranjati in neizkrivljeno predajati naslednjim rodovom.

V Štorah smo vedno imeli navdušence, ki jim je srce krvavelo ob opazovanju uničevanja starinskih tehnoloških in drugih predmetov, njihov glas je bil ob nerazumevajočih vodilnih strukturah tovarne in kraja glas vpijočega v puščavi. Šamac je gohtal, v njegovo žrelo (in tudi v druge kraje in roke) so izginila najstarejša orodja in stroji. Pudlarski postopek pridobivanja jekla živi le še v glavah nekaterih najstarejših delavcev – upokojenec. Orodje in opremo časovno še ne tako oddaljene Siemens – Martinove peči je prav tako požrl Šamac. Temu vandalizmu je zdaj, čeprav po dvanajsti uri, odzvonilo.

Ob vsestranski podpori zdajšnjega vodstva podjetja in sindikata ter ob živi dejavnosti komisije za tradicijo delavskega gibanja (ki deluje v okviru tovarniškega sindikata) je naša akcija v zadnjem letu napravila velik korak naprej. Z lastnim iskanjem v tovarni in zunaj nje ter s pomočjo nekaterih ljudi iz krajevne skupnosti Štore se je nabralo precej pisnega in slikovnega materiala ter preko 50 (prenosnih) enot – eksponatov iz zgodovine Železarne in kraja Štor.

V času pred in med jubilejno proslavo Slovenskih železarn v Celju in v novi valjarni v Štorah smo del zbranega materiala prikazali na samostojnih (teden trajajočih) razstavah v Kulturnem domu in Muzeju revolucije. Dogovorjeno je, da bomo v poletnem času prenesli razstavo iz zgodovine Štor še v Ravne in Jesenice.

Ob jubilejnim koncertu štorske godbe pred novim letom je bila krajanom na ogled v avli Kulturnega doma zgodovina godbe v sliki in besedi, ponazarjajoč uspešno delo našega orkestra. Glasba je, kot nam to potrjujejo pisni viri, vseskozi spremljala naše prednike, železarje in rudarje, kar nam dosledno kaže tole besedilo iz statuta Bratovske skladnice rudnika in plavža Štore iz leta 1895:

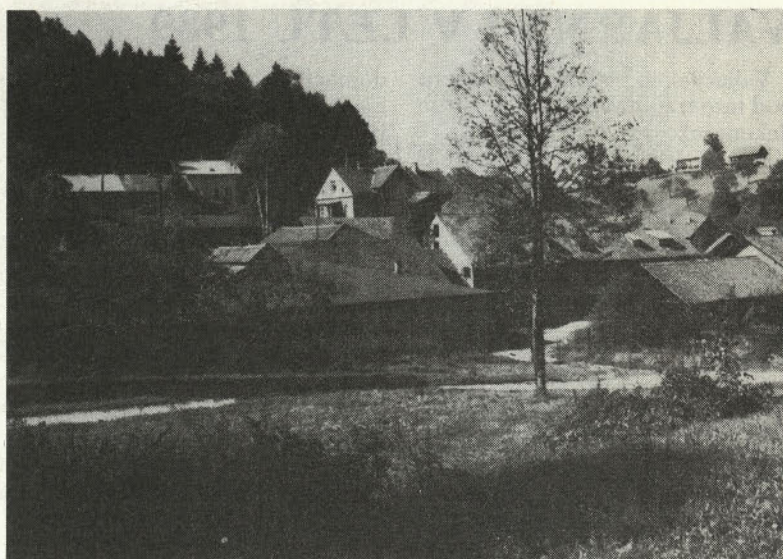
VSAK ČLAN MORA BITI POKOPAN OB ZVOKIH GODBE NA PIHALA.

S pridobitvijo začasnega prostora je omogočeno shranjevanje manjših predmetov, medtem ko so arhivski materiali shranjeni v primernejših suhih prostorih. Čakamo pač na bolj naklonjene čase, ko bomo vso našo dejavnost lahko, kot je načrtovano, preselili v prenovljene prostore stare teharske šole, ki je že sama po sebi (stara je čez 100 let) zgodovinski objekt.

V načrtu dela za letošnje leto imamo nadaljnje zbiranje predmetov, arhiva in slik iz zgodovine rudnika, tovarne in kraja, dve razstavi zunaj Štor, katalogizacijo vseh doslej zbranih materialov, akcije s celjskimi muzeji (ti nam nudijo potrebno strokovno pomoč), sodelovanje z republiškim Zavodom za spomeniško varstvo, ogled muzejev v Kropi, Ravnah in Velenju, dejavnost v zvezi s pridobitvijo stalnega prostora zgodovinske zbirke in (z vsem omenjenim v zvezi) notranja organizacijska aktivnost.

Zavedamo se, da nam zdajšnji krizni čas ni naklonjen. Vendar smo odločeni, s primerno nadaljnjo podporo vodilnih ljudi v tovarni, izpeljati začrtano akcijo in s tem bodočim rodovom ohraniti vsaj delno neprecenljivo dediščino naše bližnje in daljnje preteklosti.

Jok

Šamotna pred pričetkom rušenja

Inovacijska dejavnost v letu 1989

A) ŠTEVILO PRIJAVLJENIH PREDLOGOV

V obdobju januar–december 1989 je 102 predlagateljev prijavilo 94 novih predlogov.

Letos 60 predlagateljev in 53 predlogov manj kot v enakem obdobju lani.

Število predlogov iz PTE in SS:

PTE/SS	J	V	L	N	T	S	SKUPAJ
število	15,30	9	19,80	12,33	29,52	8,05	94

Prijavljeni predlogi so bili namenjeni za:

PTE/SS	J	V	L	N	T	S	SKUPAJ
število	29	12	25	9	13	6	94

B) OBRAVNAVA PREDLOGOV

Na komisiji za inventivno dejavnost je bilo v tem obdobju obravnavanih 247 predlogov, od tega 75 prvič.

Nagrajeno je bilo 219 predlogov od obravnavanih, od tega 80 s pavšalnim plačilom oziroma stimulatивно nagrado, 139 pa na osnovi izračunanega ekonomskega efekta.

Zavrženih je bilo 21 predlogov, 7 pa ni bilo dokončno rešenih.

Od 94 predlogov prijavljenih v letošnjem letu je že bilo obravnavanih 66 predlogov!

proizvodne tržne enote in službe	J	V	L	N	T	S	Skupaj
1. leto uporabe	10	9	1	–	3	–	23
2. leto uporabe	7	4	1	–	1	–	13
3. leto uporabe	25	2	3	–	3	1	34
4. leto uporabe	10	3	9	–	1	1	24
5. leto uporabe	23	4	5	3	6	–	41
eno posebno plačilo	2	–	–	1	1	–	4
pavšalno plačilo	28	3	24	4	16	4	79
nagrada za razmišljanje	–	–	–	–	–	1	1
SKUPAJ IZPLAČANO	105	25	43	8	31	7	219
rešeno	–	–	–	–	–	–	–
zavrženo	3	5	1	–	3	9	21
nerešeno	3	–	1	–	1	2	7
SKUPAJ OBRAVNAVANO	111	30	45	8	35	8	247
od tega prvič obravnavano	24	7	19	3	18	4	75

(Nadaljevanje na 5. strani)

Valjarna I v letu 1989

(Nadaljevanje s 3. strani)

Ob odločitvi, da do nadaljnjega Valjarna I polno obratuje, bodo naša prizadevanja usmerjena v prvi vrsti v zagotavljanje konstantnosti nivoja dosežene kvalitete, kar bo še zlasti pomembno glede na predvideno splošno povečanje izvoza v naslednjem letu.

Potrebno bo še povečati aktivnosti pri delu z ljudmi, da bi bil subjektivni vpliv vseh zaposlenih, tako na nivo kvalitete kot na obvlada-

dovanje stroškov, še bolj konstruktiven.

Seveda pa bo ta odmik od predvidenega reduciranja proizvodnje Valjarne I potrebno maksimalno izkoristiti za nadaljevanje in intenziviranje predvidene tehnološke preobrazbe Valjarne I.

Samo ta bo v perspektivi z alternativnim proizvodnim programom še naprej nudila soliden kos kruha in dela našemu valjarju.

Ing. S. Verbič

ŠTORSKI ŽELEZAR – glasilo OZD Slovenske železarne ŽELEZARNA ŠTOR – izhaja enkrat mesečno – Uredniški odbor: Tomažin Ana, Verbič Stane, Kragelj Jože, Marolt Boris, Kocman Vojko, Plaustainer Stane, Javeršek Branko – odgovorni in glavni urednik Pungartnik Oto. Po mnenju republiškega sekretariata za prosveto in kulturo Ljubljana, je časopis oproščen davka od prometa proizvodov (Št. 421 – 1/72 z dne 20. 2. 1974) – tisk Aero Celje – TOZD Grafika – rokopisov ne vračamo.

Komentar k podatkom o inovacijski dejavnosti v letu 1989

V letu 1989 je bilo prijavljenih 94 inovacijskih predlogov, predlagatelj je bilo 102, kar je okoli 3 % od vseh zaposlenih v Železarni Štore.

Največ predlogov so prijavili predlagatelji iz tehničnih služb, in sicer 30, sledijo predlagatelji iz PTE-L z 20 predlogi, iz PTE-J s 16 predlogi idr.

Od vseh je bilo 29 predlogov namenjenih za realizacijo v PTE-J, 25 predlogov za PTE-L, 13 predlogov za tehnične službe itd.

Skupno je bilo na samoupravnih organih in koordinacijah direktorjev obravnavanih 247 predlogov, in sicer 75 predlogov prvič, 172 pa ponovno. Pri obravnavi je bilo zavrženih 21 predlogov, dočim jih 7 ni bilo dokončno rešenih.

S posebnim plačilom na osnovi izračunanega ekonomskega efekta

je bilo nagrajenih 139 predlogov, s pavšalnim plačilom pa 80 predlogov.

Skupni ekonomski efekt (inovacijski prihranek), evidentiran v Službi za inovacije, znaša 21.229.131.170 din. Od tega je v PTE-J doseženo 15.536.208.821 din, v PTE-V je 2.578.937.757 din, v PTE-L je 1.235.150.792 din, itd.

Ti rezultati niso plod samo inovatorjev iz navedenih PTE, ampak so doseženi v skupnem sodelovanju z avtorji iz drugih enot pri razreševanju določenih problemov.

Avtorjem inovacijskih predlogov je bilo izplačano 911.962.913 din posebnih plačil, izračunanih na podlagi doseženega ekonomskega efekta, kar znaša 4,29 %.

Za predloge, za katere ni bilo možno izračunati ekonomskega efekta, so bila izplačana pavšalna

plačila v vrednosti 105.703.126 din.

Če pogledamo kvalifikacijsko oz. izobrazbeno strukturo predlagateljev, je ta sledeča: VS-18,65 %, VIS-13,72 %, SS-27,45 %, VK-12,74 %, PK-5,88 % in NK-0,98 %.

Ob podrobni analizi strokovnih smeri predlogov vidimo, da se pretežna večina nanaša na reševanje tehničnih in tehnoloških problemov, zelo malo pa je predlogov iz drugih področij.

Na natečaj za nove proizvode, ki je bil objavljen v Štorskem informatorju št. 37 (1988. leta), je prispele 13 predlogov. Obravnavani so bili na direktoriju podjetja, 2 predloga sta bila sprejeta in sta v nadaljnjem postopku, 2 predloga sta bila pogojno sprejeta in jih je potrebno še dopolniti, 9 predlogov pa iz različnih objektivnih razlogov ni bilo sprejetih (nezadostna tehnična opremljenost, investicije, tržišče idr.). Ob tej obravnavi je bil tudi preklican natečaj za nove proizvode. V bodoče se bodo natečaji razpisovali v PTE za rešitve konkretnih problemov oz. nalog.

Ob zaključku nizanja podatkov je treba omeniti nekatera dogajanja, ki so imela svoj vpliv tudi na inventivno dejavnost.

V začetku leta smo izvedli reorganizacijo podjetja. Ukinjene so bile TOZD in s tem tudi samoupravni organi, ki so do tedaj obravnavali inovacije. Tako je kompetenca za obravnavo inovacijskih predlogov začasno prešla na komisijo za inventivno dejavnost pri DS. Ta komisija je obravnavala predloge za celotno podjetje, s čimer je bila precej angažirana in obremenjena.

Skokovito se je nadaljevala inflacija, ki je izračune posebnih in pavšalnih plačil povsem izničila, saj so se le-ta obračunavala z revalorizacijo na povprečni OD preteklega kvartala, pa tudi obračunske osnove so bile nizko postavljene. Avtorji so za svoje inovacije dobili borna

plačila, kar je povzročilo negodovanje in tudi spore. To se vidi tudi iz polletnega in 9-mesečnega poročila, ko so bila izplačana 1,76 % oz. 2,48 % od ekonomskega efekta.

Zaradi navedenih razlogov smo že spomladi pričeli z aktivnostmi za spremembo Pravilnika o inovacijah. Na komisiji DS, na upravnem odboru DIATI in Službi za inventivno dejavnost je bilo doseženo načelno soglasje o potrebnih spremembah pravilnika. Tega je Služba za planiranje razvoja izdelala in prilagodila novi organiziranosti v podjetju. Nov pravilnik je DS sprejel ob koncu septembra, velja pa od 4. 10. 1989.

Vseh sprememb, ki so z novim pravilnikom uveljavljene, tu ni možno priobčiti. Omembe vredno pa je:

– da je obravnavanje in sprejemanje inovacij sedaj v kompetenci koordinacij pri direktorjih PTE oz. poslovnih funkcij, v posebnih primerih pa direktorja podjetja. S tem je dan poudarek na pomembnosti inovacij in strokovni obravnavi pri sprejemu;

– da je izračunavanje posebnih in pavšalnih plačil sedaj zasnovano na procentnem deležu od ekonomskega efekta in v odvisnosti od povprečne neto vrednosti obračunske točke OD obračunskega meseca. Tak način izračunavanja kompenzira inflacijo, višje postavljen nivo izplačil pa naj vzpodbudno deluje na kreativno delo in pospešeno širjenje inovacij.

Da je izračun posebnih in pavšalnih plačil po novem pravilniku za inovatorje ugodnejši, dokazuje tudi procent izplačil v zadnjem kvartalu, ko je znašal 8,49 % od ekonomskega efekta.

Smatram, da so s tem podani dodatni pogoji, da tudi skozi inovacije pridemo do boljšega osebnega in skupnega standarda.

MAHNE Daniel

Inovacijska dejavnost

(Nadaljevanje s 4. strani)

C) EKONOMSKI EFEKT

Ekonomskega efekta, ki je bil dosežen v obdobju januar–december 1989 znaša 21.229.131.170 din ali (18.981.202.502 din več kot v enakem obdobju lani).

Ekonomskega efekta, ki je bil ugotovljen v tem obdobju za obračunane inovacije glej v tabeli!

D) POSEBNA PLAČILA AVTORJEM

Za posebna plačila inovatorjem je bilo izplačano skupno 911.962.913 din ali 4,29 % od ekonomskega efekta.

V enakem obdobju lani pa je bilo izplačano 86.863.144 din ali 3,86 % od ekonomskega efekta.

PTE/SS	posebna plačila	ekonomski efekt	%	pavšalna plačila
J/PTE Jeklo	631.054.845	15.536.208.821	4,06	21.668.790
V/PTE Valji	80.699.940	2.578.937.757	3,12	1.692.960
L/PTE Litina	65.762.668	1.235.150.792	5,32	45.346.060
N/PTE Ind. opr.	58.410.740	1.219.074.320	4,79	4.234.740
T/Teh. sl.	75.902.840	658.319.480	11,52	12.618.016
S/Skup. sl.	131.880	1.440.000	9,15	20.142.560
SKUPAJ:	911.962.913	21.229.131.170	4,29	105.703.126
Od tega po uvedbi novega Pravilnika	524.918.500	6.179.494.356	8,49	41.537.500

E) KVALIFIKACIJA STRUKTURA

Od skupno 102 predlagateljev novih predlogov jih je 18,65 % z visoko izobrazbo, 13,72 % z višjo, 27,45 % s srednješolsko, 12,74 % visokokvalificiranih, 20,58 % kvalificiranih, 5,88 % polkvalificiranih in 0,98 % nekvalificiranih.

kvalifika	VS	VIS	SS	VK	KV	PK	NK	Skupaj
predlagatelj	19	14	28	13	21	6	1	102
%	18,65	13,72	27,45	12,74	20,58	5,88	0,98	100 %

F) INOVACIJSKI DOHODEK

PTE/SS	inovacijski dohodek v din
J/PTE Jeklo	7.117.581.910
V/PTE Valji	402.189.731
L/PTE Litina	472.614.462
N/PTE Ind. oprema	197.441.835
T/PTE Teh. službe	270.579.992
S/Skupne službe	186.646.309
SKUPAJ:	8.647.054.239

Mahne Daniel

Skrb za čisto okolje

Doma smo v Štoreh in okolici. Štore poznajo mnogi po železarni.

Na naše povabilo je prišel k novinarskemu krožku tovariš ekolog Mirko Podgornik, ki dela v železarni. Pogovarjali smo se o čistilnih napravah, saj predvsem pozimi čutimo umazanijo v zraku, po balkonih, okenskih šipah in perilu pa jo vidimo.

Povedal nam je, da imajo čistilne naprave za zrak in vodo. V čistilni napravi za zrak je 400 desetmetrskih vreč, kamor se usedajo prašni delci iz jeklarne. V teh vrečah je veliko odpadnih snovi, ki jih potem vračajo v peč. Štiri do petkrat na dan peč zaradi polnjenja odprejo in takrat vidimo še vedno rdečkast dim, ki se širi nad naselji in gozdovi. Upajo, da bodo preprečili tudi to onesnaženje, če bodo le imeli dovolj denarja. Dobro je, da so pred dvema leti zaprli elektroplavž. Pred desetimi leti je bila rečica

Vogljajna, ki teče skozi naš kraj, umazana mlakuža. Danes v njej že veselo plavajo ribe, nad njo pa frfotajo race. Radi opazujemo, kako se ob času malice v železarni zbirajo gugajoče račke pred jedilnico in gagajoč zahtevajo obrok tudi zase. Če bi železarna imela svoj grb, bi na njem morala biti upodobljena še račka.

Vprašali smo tudi, zakaj ves dan tako rohni motor hladilne naprave južno od naše šole. Ta hrup moti predvsem krajane na levem bregu Vogljajne. Tovariš Podgornik nam je povedal, da bodo v železarni kupili nov motor, ki bo manj hrupen.

Na koncu smo se mu lepo zahvalili, tudi za knjige Slovenski železarji za lepše okolje, ki smo jih dobili.

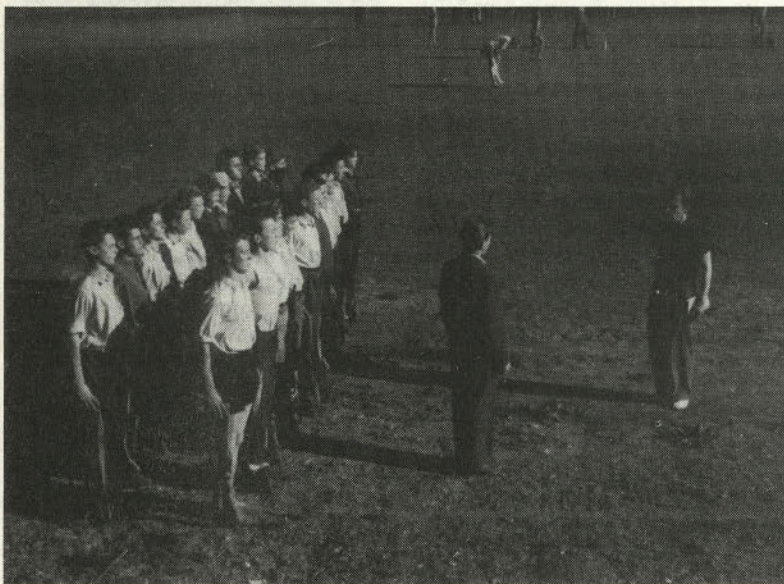
Učenci novinarskega krožka OŠ Štorskimi železarji, Štore Gorazd Godunc, Irena Ocvirk, Marjeta Ojsteršek, Simon Bole

IZ ŠTORSKE PRETEKLOSTI PRED 20. LETI

Posadka na SM peči leta 1970

PRED 40. LETI

Predvojaška vzgoja v Štorah leta 1950 (Sliki daroval Boris Malec)

PRED 50. LETI

Posadka Livarne, september 1940. Slika je bila last pok. Viktorja Jusa, darovala jo je njegova mati.

Tudi letos nadaljujemo z zbiranjem gradiva o Železarni in kraju Štore. Če posedujete dokumente, fotografije ali predmete iz štorske preteklosti, nam jih, prosim, posredujte v naše uredništvo ali tov. Jožetu Krägelju, našemu kustosu.

Spoštovanje denarja

V časih inflacije smo ob divjanju cen pozabili na osnovno vrednotenje denarja. V brezumju inflacije smo tudi sami postali neracionalni v odnosu do denarja. Dovolite, da začnemo to kratko razmišljanje z anekdoto, ki se je zgodila pred kratkim. V livarno II je prišel na obisk nek Nemec, ki je ob ogledu naše livarne na vsakem mestu, kjer je videl npr. puščanje napeljave, razlito barvo ali olje, dvignil čalado in dejal »das Geld« (denar). To njegovo odkrivanje pred denarjem je bilo za naše ljudi prav neprijetno, saj je to počenjal kar naprej.

Ta zgodba ima svoj nauk v tem, da je Nemec odšel, denar pa še vedno zgubljam. Če greste v teh dneh po tovarni, boste najmanj na desetih mestih videli uhajanje pare iz napeljave, kar pravzaprav pomeni zgubljanje denarja. To, kar boste videli, je samo vrh ledenega gore pri našem izgubljanju denarja. Ko se danes pogovarjamo o tehnoloških viških, o ljudeh, ki jih bomo na takšen ali drugačen način odpustili imamo občutek, da se premalo ukvarjamo s temi stroški. Če namreč razmišljamo o tem, kje lahko prihranimo več denarja, potem so tu računi zelo enostavni. Za osebne dohodke porabimo približno 20 % naše realizacije. Nemožne je (zaradi same tehnologije) brez večjih posledic na odvijanje proizvodnje znižati število zaposlenih na primer za polovico. Tako bi lahko v skrajnem primeru in ob dejstvu, da bodo tisti, ki bodo ostali v tovarni, delali za isto plačo, kot delamo danes, a to z dvakrat večjo produktivnostjo, prihranili 10 % naše realizacije. Ta procent prihranka je praktično nemogoč že zaradi navedenih predpostavk, pa tudi zato, ker tudi znižanje števila zaposlenih stane. To bi bilo sicer možno doseči z večjim vlaganjem v modernejšo tehnologijo, kar pa je v doglednem času tudi nemogoče. Verjetno ga ni med nami, ki bi pri-

hranek lahko iskal v znižanju že tako nizkih OD. Zato lahko mirne vesti rečemo, da lahko v tem trenutku z izredno krutim načinom varčevanja prihranimo zelo malo, po drugi strani pa se naj spomnimo tistega »trapastega« Nemca, ki se je odkrival pred našim zgubljanjem denarja. Smatramo, da gre približno 60 % naše realizacije za stroške, na katere praktično nimamo vpliva. To je v bistvu zelo pesimistična ocena. Na 40 % naših stroškov pa imamo vsekakor velik vpliv, a to predstavlja 30 % naše realizacije.

Pri teh stroških bi morali začeti računati, koliko denarja izgubimo po nepotrebnem. Ali drugače povedano: če nas en bruto osebni dohodek stane približno 10.000 din, koliko bi lahko prihranili delovnih mest npr. ob racionalni uporabi energije, zmanjšanju zastojev itd., da ne govorimo o ostalih nepotrebnih stroških, ki nastajajo tako v procesu proizvodnje kot pri poslovanju! Absurdno pa je, da bomo morali prihranek pri denarju najprej iskati na najkrutejši način z odpuščanjem delavcev, in da nas bo šele to prisililo v manj malomaren odnos do denarja, ki ga imamo pri našem delu.

Še je čas, da se zavemo, kako drago nas stane ivje, ki pada v Štore kot posledica oddajanja energije v zrak; kako velik strošek pomenijo povprečno 40-dnevne zaloge, financirane s kratkoročnimi krediti. Še bi lahko naštevali te naše neracionalnosti, kjer izgubljam denar, vendar se zavedamo, da lahko samo koga užalimo. Preko našega časopisa stanja pač ne moremo spremeniti. Izgleda, da bomo morali resnično najprej prihraniti majhen delež naše realizacije, zato da se bomo toliko osvestili, da bomo pričeli gledati tudi na večje stroške in s tem tudi na večje prihranke.

Urednik

PRVI JANUAR 1990

Že prvega dne v letu se je treba prepričati, kakšno je »stanje« v bližnjih planinah. Tako sem krenil na Tovsti vrh, še bolje rečeno: v svet pravljic.

Dopoldan je bila nizka oblačnost, nekje na višini 300 m pa še ivje, še višje je grmovje in drevje občasno obsijalo sonce in na njih se je prečudovito lesketalo kristalno ivje – kot v pravljici deželi. Tudi sam lahko uživa v lepotah brezsnježne zime, a ne doma na zapčku. V naravi se ti v takšni zimi odkrijejo vse lepote v mladosti prebranih zimskih pravljic; domišli si samo še palčke, kako te kuka jo iz svojih kristalnih gradov in idi-

la je popolna, harmonijo pa še dopolnjujejo redke ptice s svojim ščebetanjem in preletavanjem »Vilinske« dežele. Ko se v mraku vračaš proti domu, ti dobri škrtarje svetijo po slabi poti, da te hudobni možički ne spravijo na gostilniška stranpota in v kasnejše težave.

Ko prispeš domov, ti svetloba civilizacije potisne minuli čudoviti dan nazaj v knjigo pravljic. A že razmišljaš, da boš to ponovil, le da v drugačnih vremenskih pogojih ali pa podobnih – dveh enakih dnevov nikoli ni!

Prav lep pozdrav iz pravljice dežele! – Stanč

Štorski ŠTORE
ŽELEZAR

Neznosna lahkost politike

V naši državi in podobno tudi v državah, ki so se do nedavnega razglašale za socialistične, se dogodki na političnem področju razvijajo z izjemno naglico, medtem ko je na področju gospodarstva situacija podobna zdravniški definiciji stanja bolnika, ki se imenuje koma.

V politiki nastajajo nove ideje, stranke, rušijo se nekdanji tabuji, približujemo se tisti demokraciji, po kateri lahko oklofutaš predsednika, če ti slučajno ni všeč. V ekonomiji so spremembe drugačne – samo na površini. Imamo konvertibilni dinar in uničeno gospodarstvo, evropske cene in gvinejske plače itd. Politikom je lahko: pišejo programe, kritizirajo preteklost in obljublajo lepo prihodnost. Gospodarstveniki pa prosjačijo za svoj denar, požirajo očitke s strani delavcev in politikov in sploh so sence sijočih politikov raznih barv. Ko naša povprečna plača znaša samo 400 DEM, nam obljublajo politiki evropsko kakovost življenja, kajti enostavneje je obljubiti 4.000 DEM povprečne plače, kot pa doseči z boljšim gospodarjenjem plačo 410 DEM.

Zató se vam v tem trenutku izplača biti politik, kajti besediti ni težko in v papir prenese vse. Kakrš-

nokoli bo vaše mesto v politiki, se vam ne bo potrebno ukvarjati s skrbmi, kako bi prišli do denarja, ampak vam bo denar na podlagi oblasti pripadal. Ko se politiki raznih barv pripravljajo, da si bodo na volitvah skupno z državno upravo razdelili torto, imenovano oblast, in denar, jih (izgleda) prav malo briga to, kaj bo z gospodarstvom in tistimi, ki delajo v njem. Kaj torej ostane nam v gospodarstvu? Najbolj enostavna rešitev je seveda, da se tudi mi začnemo ukvarjati s politiko, s čemer smo se v veliki meri že ukvarjali ob zakonu o združenem delu. Kdo bo pa potem dela? Če bomo vključili vsemu vztrajali pri delu, potem se že na spomladanskih volitvah ne dajmo prehitro zapeljati lepim obljubam, kajti pri strankah je tako kot pri ženinih: ne more odrasel možakar, ki je dosejal delal škodo, samo zaradi ženitve postati dober; ali nekdo, ki do sedaj ni niti malo mislil s svojo glavo, čez noč postati samostojen; in drug, ki je do sedaj samo kritiziral, postati ustvarjalen. Zato nam morada v gospodarstvu ob takih političnih ženinih ostaja še najboljša možnost, da ostanemo stare device.

Urednik

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem Rdečemu križu in Društvu invalidov Štore za novoletno darilo in čestitke. Posebno iskrena hvala socialni delavki Marici Lamutovi za obisk in za obvestilo patronažni sestri, kateri se tudi lepo zahvaljujem za njen obisk in pomoč. Zgoraj navedenim in vsem upokojencem, članom Zveze borcev Štore ter kolektivu Železarne Štore voščim srečno, zdravo in uspehov polno novo leto 1990.

Karel Vodeb, invalid,
upokojenec Železarne Štore

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, starega očeta in tasta

IVANA JOŠTA

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so ga v tako velikem številu pospremili na njegovi mnogo prerani zadnji poti, darovali vence in cvetje in z nami sočustvovali. Iskrena hvala družinam, ki so nam nesebično pomagale v težkih trenutkih. Hvala gospodu župniku za lepo opravljen obred, pevcem za zapete žalostinke, godbi Železarne Štore,

Društvu upokojencev in sindikalni organizaciji za darovane vence, govorniku za izrečene poslovilne besede in sodelavcem MO za denarno pomoč. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Žalujoči: žena Angela, sin Ivan
in hči Jožica z družinama

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, starega očeta in tasta

IVANA JOŠTA

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so ga pospremili na njegovi mnogo prerani zadnji poti v tako velikem številu, darovali vence in cvetje in z nami sočustvovali v težkih trenutkih. Posebna hvala godbi Železarne Štore, sodelavcem mehanske obdelave, Društvu upokojencev in sindikalni organizaciji za darovane vence, govorniku za izrečene poslovilne besede, pevcem za zapete žalostinke, gospodu župniku za lepo opravljen obred in pa družinam Jošt (Franc), Potušek, Sivka, Jurkovšek, Kolar in vsem ostalim sorodnikom, znancem in prijateljem.

Vsem še enkrat iskrena hvala.

Žalujoči: žena Angela, sin Ivan
in hči Jožica z družinama

Kadrovske vesti

V mesecu novembru so bile naslednje kadrovske spremembe v našem podjetju:

Novi člani podjetja:

Strukelj Silvester, strojni inženir – jeklarna; Majer Martin, dipl. strojni inženir – industrijska oprema; Gajšek Alojz, strugar – modelarna; Leban Sandi, strojni inženir – informatika; Počivavšek Marjan, metalurški tehnik – livarna II.

Samovoljno so zapustili podjetje:

Šolman Jože, oblikovalec kovin – obdelovalnica valjev; Iskrač Marija, delavka – komunalna; Anderluh

Karl, varilec – jeklarna; Milojevič Gojko, delavec – livarna II; Bosnić Nenad, žerjavovodja – valjarna II.

Sporazumno iz podjetja je odšel:

Kuković Marjan, ekonomski tehnik – industrijska oprema.

Upokojenec

BEKUŠ Stanko, rojen 7. 9. 1934, stanujoč Sveta Ema 30, Pristava. V železarni se je zaposlil leta 1964. Delal je v OE strojno vzdrževanje na delih instalaterja, strojnega mehanika ter instalaterja specialista.

6. 11. 1989 je bil invalidsko upokojen.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage žene, mame, stare mame

MARIJE GRAJŽL

se iskreno zahvaljujem delavcem projektivnega biroja, mehanske obdelave, elektro delavnice, vsem sorodnikom in znancem za darovano cvetje in izrečene sožalne besede.

Zahvala velja tudi pihalnemu orkestru Železarne Štore za zaigrane žalostinke, tov. Marici LAMUT za vsestransko pomoč in g. župniku za opravljen pogrebni obred.

Žalujoči: mož Ivan,
hči Anica z možem,
sinovi Ivo, Bojan in Jaro
z družinami

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega ata

ŠTEFANA LUŽARJA

se iskreno zahvaljujem vodstvu in OOS Železarne Štore za darovana venca, govorniku tov. Knezu za poslovilne besede ob odprtem grobu, godbi na pihala za odigrane žalostinke, KS Šempeter in g. župniku za opravljen cerkveni obred.

Zahvaljujem se tudi vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za iskreno sožalje, darovano cvetje in spremstvo na pokopnikovi zadnji poti.

Žalujoča hčerka Štefka
z družino

Novoletni koncert in 20. obletnica PO Štorskih železarjev

Prav pred iztekom leta 1989 je pihalni orkester Štorskih železarjev organiziral in izvajal novoletni koncert za nas delavce ŽS in kraja KS Štore.

Ko ob koncu leta ocenjujemo zastavljene cilje moramo ugotoviti, da jih je pihalni orkester docela uresničil. Roko na srce: če kdo, potem je prav prvi mož tega medija, prof. Zupanc, ki lahko govori o teh stvareh z vso meritornostjo.

Prof. Zupanc je namreč eden redkih pri nas, ki je ves čas obstoja pihalnega orkestra posvečal kar največ skrbi lastnemu kadru ter vlagal v razvoj izobrazbe glasbenikov. Temu primerna je bila tudi podoba izvajanja koncerta, ki nam je dala elana za srečnejše leto 1990.

Zakaj sem se odločil za to pisanje, zato, ker sem tudi jaz sodeloval v tem orkestru in, če malo pobrskamo po zadnjem Štorskem železarju, ki je opisal zgodovino godbe na pihala od leta 1948 ali na novo ustanovljenega sedanjega orkestra iz leta 1969 lahko razberemo njihove nastope, koliko jih je bilo in kakšni so bili, lahko damo priznanje le prof. Zupancu, ki je glasbenike pripravil na takšne nastope, ki se nam jih ni bilo treba sramovati, povsod smo lahko hodili z dvignjeno glavo.

Naj omenim le nekaj glavnih nastopov, ki jih ne smemo pozabiti: promenadni koncerti v Zagrebu, Ljubljani, Celju in v Rogaški Slatini in še bi lahko našteval, pa naj ome-

nim še dva republiška tekmovanja, ki sta orkestru prinesla bron in zlato, zato ne morem mimo tega, da ne bi poleg nastopajočih dal vse priznanje tudi duševnemu vodji orkestra, ki je dal prav toliko prostega časa kot vsi ostali nastopajoči ali pa še kaj več.

Zato ne morem mimo tega, da ne bi pohvalil novoletni koncert v Štoreh, ki je bil edinstven za nas in naše sodelavce, ki prelivajo vsa kodnevni znoj za boljši jutri.

Od kod ta otok umetnine, današnja orkestra, razvejano drevo, v polnem čustvovanju glasbenih tokov, ki ga je zasadil in vseskozi skrbel za njegovo pravilno rast njihov vodja, prof. Zupanc. O tem zelo naravno govori dejstvo, da se je orkester razvil v najmočnejši orkester v občini Celje v dvajsetih letih. Le-to je očitno, da ne pozablamo na njihov uspeh, da bi se jim kdo zahvalil za njihovo uspešno delo, ter jim zaželel še več takšnih uspehov v nadaljnjem delu.

Op.: Mali popravek bi dal na opis zgodovine godbe na pihala iz leta 1948.

Ko opisujete v Železarju o ustanovitvi, da smo se zbrali v gostilni Hrastnik na Vrheh – zbrali smo se v gostilni Hostnik in bil je izvoljen Karl Vodeb za predsednika godbe. Pravtako smo zaigrali izpred Hostnikove gostilne Franci, ne Hrastnikove.

Hvala!

Jože Knez

Predvideni razvoj gospodarstva v letu 1990 v svetu

V letu 1990 se v svetu predvideva nekoliko počasnejši razvoj gospodarstva kot v letu 1989. Dočim je bila rast gospodarstva v deželah OECD v letu 1989 okoli 4 %, predvidevajo rast v letu 1990 in 1991 okoli 3 %. Sumarno projekcijo kaže tale tabela rasti družbenega produkta:

Rast družbenega produkta procent spremembe napram prejšnjemu obdobju				
	1988	1989	1990	1991
ZDA	4,4	3,0	2,3	2,5
Japonska	5,7	4,8	4,6	4,3
Zah. Nemčija	3,6	4,3	3,2	3,1
OECD Evropa	3,7	3,5	2,8	2,7
Skupaj OECD	4,4	3,6	2,9	2,9

Inflacija bo v deželah OECD v naslednjih letih ostala na nivoju leta 1989. Skupni pregled inflacije daje tale tabela:

Procent spremembe napram prejšnjemu obdobju				
	1988	1989	1990	1991
ZDA	3,3	4,3	4,4	4,5
Japonska	0,4	1,3	2,6	2,5
Zah. Nemčija	1,5	2,6	3,0	2,8
OECD Evropa	4,9	5,6	5,4	4,8
Skupaj OECD	3,5	4,3	4,5	4,3

Prav tako kot inflacija se tudi nezaposlenost po predvidevanjih ne bo v bodočem obdobju povečala kar kaže tale prikaz:

Nezaposlenost % od števila zaposlenih				
	1988	1989	1990	1991
ZDA	5,5	5,2	5,4	5,5
Japonska	2,5	2,3	2,3	2,3
Zahod. Nemčija	7,9	7,3	7,1	7,2
OECD Evropa	9,6	9,0	8,9	8,9
Skupaj OECD	7,0	6,6	6,6	6,6

Sumarni pregled in predvidevanja za dežele OECD kažejo na stabilno rast gospodarstva. Za leto 1990 predvidevajo rast družbenega produkta za okoli 3 % in letno stopnjo inflacije za okoli 4 %. Glavna skrb vseh držav v OECD je obdržati stabilno ekonomsko okolje. Ta cilj bodo dosegli:

1. Inflacijo bodo obdržali na letni stopnji 4,5 % letno
2. Konsolidacijo financ. V vseh državah OECD se trudijo zmanjšanje deficita v proračunih teh držav. Predvidevajo, da bo v deželah OECD v letu 1991 proračunski deficit znašal le 1 % družbenega produkta. Veliki deficit bosta imeli le še Italija in Grčija. V vseh deželah OECD so opazni naporji za zmanjšanje izdatkov za oborožitev.
3. Veliki napor, da se zmanjša primankljaj v plačilnih bilancah. Velik primankljaj imajo še vedno ZDA, dočim imajo velik presežek Japonska in Zah. Nemčija. Na povprečju pa so: Anglija, Kanada, Avstralija, Španija, Portugalska, Grčija, Finska in Švedska.
4. Obdržati čimbolj stabilen menjalni tečaj
5. Povečati mednarodno sodelovanje
6. Spremljati dogajanja v vzhodni Evropi.

Ker imata na razvoj našega gospodarstva precejšen vpliv Zahodna Nemčija in Italija si bomo ogledali predvideni razvoj v obeh deželah.

V Zahodni Nemčiji predvidevajo nekoliko počasnejšo rast družbenega produkta. Dočim je porastel družbeni produkt v letu 1989 v primerjavi z letom 1988 za 4,3 %, predvidevajo, da bo v naslednjem obdobju rast nekoliko manjša. Inflacija se v Zahodni Nemčiji dviguje, nezaposlenost pa upada.

Za Italijo pa je značilna stabilna rast in povečana inflacija. Italija ima tudi zelo veliki deficit v svojem proračunu.

V spodnjih tabelah pa prikazujemo nekaj podatkov za dežele, ki so približno na enaki stopnji razvoja kot Jugoslavija ali pa so pomembni partnerji našega gospodarstva.

	rast družbenega produkta v % 1990	stopnja nezaposlenosti 1990
ZDA	2,3	5,4
Japonska	4,5	2,3
Zahodna Nemčija	3,2	7,1
Francija	3,1	9,3
Italija	3,2	12,2
Anglija	1,3	6,6
Kanada	2,0	7,6
Druge države OECD	2,9	6,4

Avstrija	3,0	3,3
Grčija	-1,0	2,0
Irska	3,3	1,4
Portugalska	4,2	16,1
Španija	4,1	1,7
Turčija	1,3	9,2

Stopnje inflacije povprečje

	1976-1985	1990
ZDA	6,6	4,4
Japonska	2,8	2,6
Zahodna Nemčija	3,6	3,0
Francija	9,2	3,1
Italija	14,6	5,6
Anglija	9,6	6,5
Kanada	6,6	5,0
Druge države OECD	6,2	7,6

Stopnje inflacije drugih držav povprečje

	1977-1986	1990
Avstrija	4,8	3,2
Grčija	18,2	16,8
Irska	7,0	3,5
Portugalska	21,7	11,3
Španija	14,1	6,8
Trčija	46,6	62,1

Vir podatkov: OECD Economic outlook 46 december 1989 (103)

POGLEJMO RESNICE V OČI (o pitju in maliganih)

Pred leti sem na to temo napisal obširen članek pa se, verjetno zaradi svoje »žgečljivosti«, v Železarni ni pojavil. Zdaj se v družbi lomijo kopja za demokracijo, prav je, da se pove, vse, kar je potrebno. V podjetju kot v širši družbi smo si leta in leta zatiskali oči pred problemom, ki je tako mogočen, da ga moram zapisati kar z velikimi črkami. Imenuje se ALKOHOL.

Predstavlja eno od največjih socialnih vprašanj našega majhnega naroda in je od nekdaj sredstvo za manipuliranje z ljudmi, množica alkoholikov v ljudstvu ustreza tehnokratom in tehnokratskim strukturam (to so ugotovili celo na CK ZKS pred leti). Tolerantnost in oportunitizem je čutili povsod v družbi v zvezi s tem problemom, celo v Zakonu je prisoten (ni zdravljenja brez lastne privolitve).

Slovenci smo narod brez pivske kulture in hkrati narod z velikim številom alkoholikov. Si lahko zamislimo kakšno praznovanje brez alkohola? Vsaka prilika prav pride, samo da imamo vzrok. Pijemo ga v veselju in žalosti, zadregi, ob dolgočasju in še ob sto drugih priložnostih. V zastrašujočem obsegu se alkohol razširja med mladino. Vemo, da do določene mere in v obliki dobre naravne pijače organizmu celo koristi, ga sprejemamo kot hrano. Če pa prave mere ni, potem postane alkohol zahrbtni prijatelj, zasvoji človeka (deluje na možganske in živčne celice). Stvar traja dotlej, ko ne gre več brez njega in pijača človeka počasi ugonablja.

Ce se še tako zavedamo njegove škodljivosti, alkohola ni mogoče kar enostavno odpraviti, saj gre tu za:

- velik užitek posameznikov
- korist države od davkov
- zaposlenost velikega števila ljudi in podobne reči.

November je vsako leto mesec boja proti alkoholizmu, rezultati o popitem vinu in alkoholnih pijačah za ta mesec niso znani (vsaj meni ne). Dvomim, da ga Slovenci popijemo manj, kot druge mesece - saj konec koncev »razsaja« v tem mesecu Martin, svetnik, ki iz mošta napravi vin ...

Šleheremu delavcu v tovarni je jasno, da za alkohol ni prostora na delovnem mestu. Predpis je predpis in dejstvo je dejstvo. Spodaj navedeni podat-

ki so dejstvo, ki dovolj ilustrira stanje. Pravimo: občasno pije ta in ta, pa tudi dela bolj potem (to je v prvi fazi celo značilno). Ne spominim se, da bi bila sindikat ali partija v tovarni sploh kdaj organizirala razpravo o alkoholizmu. Stvar je bila bolj ali manj zaupana socialni delavki, vratarjem in disciplinski komisiji. Služba zavarovanja je v letu 1989:

- zavrnila pri prihodu na delo zaradi vinjenosti 31 delavcev
- iz obratov in pisarn na zahtevo vodij odstranila 28 delavcev zaradi istega vzroka.

Po precizno vodenem stanju službe zavarovanja lahko sklepamo, da je uživanje alkohola v porastu.

Po precizno vodenem stanju službe zavarovanja lahko sklepamo, da je uživanje alkohola v porastu.

In na koncu: vsi tisti, ki pijemo (pre-sneto važen pri tem je kraj pitja in fabrika je najmanj primeren kraj), lahko iz spodnjega besedila razberemo, katere vrste alkoholiki smo. Še prej povejmo, da nas je v naši majhni Sloveniji registriranih 100.000! Veliko? Malo? Preveč!

DELTA tip alkoholika (stalno vinjen), je vedno pod vplivom, brez pijače niti dneva ne vzdrži. Pod »gasom« je rahlo ves čas, saj sproti doliva. Če ne dobi alkohola, nastopijo težave (abstinenčni sindrom) v obliki potenja, tresenja rok, slabosti, hitrejšega bitja srca. Začne se drama s šilcem za zajtrk, konča pa ...

GAMA tip: (popiva občasno), je lahko trezen več dni, celo tednov in mesecev, ko pa začne, ne neha, dokler ni pijan kot »čep«.

Med tema dvema tipoma so še:

- ALFA - na srednji stopnji psihične odvisnosti, kot so sreča, nesreča, uspeh, neuspeh ...

BETA - v vinorodnih krajih, kjer je alkohol sestavni del sicer skromne prehrane

EPSILON - občasno se zapije kot obsejen in nato preneha

ZETA - navadno postane že po manjši količini zaužitega alkohola agresiven. Prav neprijeten tip!

Omenimo še alkoholike z različnimi navadami pitja (samo po službi, samo zvečer, samo čez vikend itd.).

V vinu ni vedno resnica! Jok